

Master of Social Work (Part-II) Examination

Specialization Group-D Paper-II

**TRIBAL AND URBAN COMMUNITY
DEVELOPMENT**

Paper—II

Time—Three Hours]

[Maximum Marks—100

Note :—(1) All questions are compulsory.

(2) All questions carry equal marks.

1. State the barriers to urban community development in India. 20

OR

Write the role of different Government agencies and NGO in urban community development. 20

2. Write an essay on 'Problems of Tribal Communities'. 20

OR

Write an essay on impact of globalization and modern technology on tribes. 20

3. Write answers :

- (a) Explain the meaning of tribal development. 5
(b) Write any three approaches for tribal development. 5

(c) Write the objective of urban community development. 5

(d) Explain the causes of growth of slum. 5

OR

(e) State the various welfare programmes for tribal development. 5

(f) Explain the government administrative structure for tribal development. 5

(g) Explain the concept of urban community development. 5

(h) Explain the characteristics of slum. 5

4. Write answers :

(a) Explain the features of tribal communities. 5

(b) Explain the tribal marriage system. 5

(c) Write the tribal zones in Maharashtra and their economic system. 5

(d) Explain the importance of magic among tribes. 5

OR

(e) Explain the economical life of tribes. 5

(f) Explain the historical background of tribal communities in the Post British period. 5

(g) Explain the nature of tribal community. 5

(h) State the festivals of tribals. 5

5. Write answers :

- (a) Explain the changing concept of urbanization. 5
- (b) Explain the significance of urbanization for human development. 5
- (c) Explain the importance of new housing projects in Community Development. 5
- (d) Explain the role of Community Development Officer. 5

OR

- (e) Explain the causes of urbanization. 5
- (f) Explain the characteristics of Urban Community. 5
- (g) Write the review of urban planning in India. 5
- (h) Explain cities as a centre of power. 5

(मराठी माध्यम)

सूचना :— (1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. भारतातील शहरी सामुदायिक विकासातील अडथळे सांगा. 20

किंवा

विविध शासकीय संस्था आणि स्वयंसेवी संस्थांची शहरी समुदायाच्या विकासातील भूमिका लिहा. 20

2. 'आदिवासी समुदायांच्या समस्या' यावर निबंध लिहा. 20
किंवा

'आदिवासींवरील वैश्वीकरण आणि आधुनिक तंत्रज्ञानाचा प्रभाव'
यावर निबंध लिहा. 20

3. उत्तरे लिहा :

(अ) आदिवासी विकासाचा अर्थ स्पष्ट करा. 5

(ब) आदिवासी विकासाकरीता कोणतेही तीन दृष्टीकोण लिहा. 5

(क) शहरी समुदायाच्या विकासाचे उद्देश लिहा. 5

(ड) गलिच्छ वस्तींची वाढीची कारणे स्पष्ट करा. 5

किंवा

(इ) आदिवासी विकासाकरीता विविध कल्याणकारी कार्यक्रम सांगा. 5

(फ) आदिवासी विकासाकरीता शासकीय प्रशासकीय यंत्रणा स्पष्ट करा. 5

(ग) शहरी समुदायाच्या विकासाची संकल्पना स्पष्ट करा. 5

(ह) गलिच्छ वस्तींची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. 5

4. उत्तरे लिहा :

(अ) आदिवासी समुदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. 5

(ब) आदिवासींची विवाह पद्धती स्पष्ट करा. 5

(क) महाराष्ट्रातील आदिवासी विभाग आणि त्यांची अर्थव्यवस्था लिहा. 5

(ड) आदिवासींमधील जादुचे महत्त्व स्पष्ट करा. 5

किंवा

- (इ) आदिवासींचे आर्थिक जिवन स्पष्ट करा. 5
- (फ) ब्रीटीशानंतरच्या कालखंडातील आदिवासी समुदायांची ऐतिहासीक पार्श्वभुमी स्पष्ट करा. 5
- (ग) आदिवासी समुदायाचे स्वरूप स्पष्ट करा. 5
- (ह) आदिवासींचे सण सांगा. 5
5. उत्तरे लिहा :
- (अ) शहरीकरणाची बदलती संकल्पना स्पष्ट करा. 5
- (ब) मानवी विकासाकरीता शहरीकरणाचे महत्व स्पष्ट करा. 5
- (क) नवीन गृहनिर्माण प्रकल्पांचे सामुदायीक विकासात महत्व स्पष्ट करा. 5
- (ड) सामुदायीक विकास अधिकाऱ्याची भुमिका स्पष्ट करा. 5
- किंवा
- (इ) शहरीकरणाची कारणे स्पष्ट करा. 5
- (फ) शहरी समुदायाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. 5
- (ग) भारतातील शहरी नियोजनाचा आढावा लिहा. 5
- (ह) शहरे ही शक्तीकेंद्रे आहेत स्पष्ट करा. 5